

Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

УДК 336.74:005.21

Різник Дмитро Васильович

кандидат економічних наук, докторант

Львівський національний університет імені Івана Франка

Riznyk Dmytro

Candidate of Economic Sciences

Ivan Franko National University of Lviv

ORCID: 0000-0003-3188-5158

Тарасова Олена Валентинівна

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри обліку та аудиту

Одеський національний технологічний університет

Tarasova Olena

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

Odesa National University of Technology

ORCID: 0000-0002-4372-3677

**ВПЛИВ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ НА ФІНАНСОВУ
СТАБІЛЬНІСТЬ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК
INFLUENCE OF MONETARY POLICY ON FINANCIAL STABILITY
AND ECONOMIC DEVELOPMENT**

Анотація. Вступ. У даній статті розглядається вплив монетарної політики на фінансову стабільність та економічний розвиток, з особливим акцентом на залучення досвіду розвинених країн. Аналізуючи як традиційні, так і нетрадиційні інструменти монетарного регулювання, стаття висвітлює їхню роль у формуванні макроекономічних параметрів, таких як інфляція, процентні ставки та загальна економічна активність.

Особлива увага приділяється механізмам впливу цих інструментів на фінансову стабільність і можливостям запобігання економічним кризам.

Стаття також розглядає взаємодію між монетарною політикою та іншими сферами економічного регулювання, підкреслюючи значення координації між різними напрямками політики для досягнення загальної економічної стабільності та стійкості. Висновки дослідження мають на меті внести вклад у розуміння кращих практик та стратегічних підходів, які можуть бути застосовані центральними банками для ефективного управління національною економікою у складних глобальних умовах.

Мета. Метою даної статті є глибоке дослідження впливу монетарної політики на фінансову стабільність та економічний розвиток, з особливим фокусом на аналіз використання традиційних та нетрадиційних інструментів монетарного регулювання центральними банками. Виявити та обґрунтувати зв'язки між монетарною політикою та ключовими макроекономічними індикаторами, а також оцінити стратегічні підходи, які сприяють підвищенню економічної стійкості та запобігання потенційним фінансовим кризам.

Враховуючи ці аспекти, медіація в Україні має значний потенціал для розвитку як важливий інструмент вирішення конфліктів. Задача законодавців та професійних спільнот полягає у подальшій адаптації внутрішнього законодавства до міжнародних практик та підвищенні обізнаності щодо переваг медіації серед населення. Такі кроки сприятимуть підвищенню довіри до медіації та її використанню як ефективного засобу правосуддя.

Матеріалами і методи. Дослідження базується на аналізі наукових публікацій, офіційних звітів центральних банків, і економічних індикаторів. Вивчення академічних статей допомагає залучити теоретичні основи та аналітичні дані для розуміння інструментів монетарної політики та їхнього впливу на економіку. Офіційні документи

центральных банків надають інформацію про монетарні стратегії та прогнози, що використовуються для аналізу змін у політиці, тоді як економічні індикатори, такі як ВВП та інфляція, дозволяють оцінити реальний вплив монетарних рішень.

Застосування системного та структурно-функційного підходів у дослідженні забезпечує глибоке розуміння монетарної політики. Системний підхід допомагає ідентифікувати взаємозв'язки між елементами монетарної системи та їх вплив на економіку, тоді як структурно-функційний підхід фокусується на ролі кожного компонента в ширшій економічній системі, аналізуючи, як зміни в монетарній політиці впливають на економічні процеси та фінансову стабільність. Ці методи дозволяють визначити, як структурні зміни можуть сприяти ефективному та стабільному розвитку.

Результати. Аналіз показав, що основні інструменти монетарної політики, такі як процентні ставки, резервні вимоги, і операції на відкритому ринку, є вирішальними для регулювання грошової маси та кредитного потоку в економіці. Зниження процентних ставок зазвичай стимулює економічну активність, сприяючи інвестиціям та споживанню, тоді як підвищення ставок може допомогти стримати інфляцію. Ефективне використання цих інструментів дозволяє центральним банкам досягти балансу між стимулюванням зростання та запобіганням економічних перегрівів.

Дослідження виявило, що адекватне застосування монетарних інструментів сприяє значному поліпшенню економічного розвитку. Нетрадиційні методи, як-от кількісне пом'якшення, показали свою ефективність у стабілізації фінансових ринків і стимулюванні економічної активності під час криз. Результати також засвідчили, що монетарна політика має непрямі ефекти на ринок праці, інвестиції та загальне

економічне зростання, підкреслюючи її значення як інструменту загальноекономічного регулювання.

Фінансова стабільність є критичною областю, де монетарна політика відіграє ключову роль. Результати дослідження підтвердили, що стратегічне управління процентними ставками та регулювання ліквідності можуть ефективно запобігати фінансовим кризам та захищати економіку від волатильності. Використання монетарних заходів для зміцнення банківського сектору та стабілізації валютних курсів показало, як важливо координувати монетарну та фінансову політики для забезпечення загальної економічної стабільності.

Перспективи. На основі проведеного дослідження можна спрогнозувати подальший розвиток та вдосконалення монетарної політики, зокрема через інтеграцію новітніх технологій та аналітичних методів для більш точного прогнозування економічних трендів. Центральні банки мають змогу використовувати досвід пандемії COVID-19 для розробки стратегій, які забезпечать більшу гнучкість та адаптивність у реагуванні на майбутні кризи. Важливим напрямком є також посилення глобальної координації монетарних політик, що допоможе зміцнити фінансову стабільність на міжнародному рівні та підвищити ефективність реагування на економічні шоки у світовій економіці.

Ключові слова: монетарна політика, фінансова стабільність, економічний розвиток, центральні банки, процентні ставки, кількісне пом'якшення, фінансові кризи, макроекономічні індикатори.

Summary. *Introduction.* This article examines the impact of monetary policy on financial stability and economic development, with a special focus on the experience of developed countries. By analyzing both traditional and unconventional monetary regulation tools, the article highlights their role in

shaping macroeconomic parameters such as inflation, interest rates, and overall economic activity. Particular attention is paid to the mechanisms by which these tools influence financial stability and the potential to prevent economic crises. The article also considers the interaction between monetary policy and other areas of economic regulation, emphasizing the importance of coordination among different policy directions to achieve overall economic stability and resilience. The conclusions of the study aim to contribute to the understanding of best practices and strategic approaches that central banks can apply for effective national economic management under complex global conditions.

Purpose. The purpose of this article is to conduct a thorough investigation of the impact of monetary policy on financial stability and economic development, focusing particularly on the analysis of traditional and unconventional monetary regulation tools by central banks. The article seeks to identify and substantiate the connections between monetary policy and key macroeconomic indicators, as well as to assess strategic approaches that enhance economic resilience and prevent potential financial crises.

Considering these aspects, mediation in Ukraine has significant potential for development as an important tool for conflict resolution. The task for legislators and professional communities involves further adaptation of domestic legislation to international practices and raising awareness about the benefits of mediation among the population. Such steps will promote trust in mediation and its use as an effective means of justice.

Materials and Methods. This study is based on the analysis of scientific publications, official reports of central banks, and economic indicators. Reviewing academic articles provides theoretical foundations and analytical data to understand the tools of monetary policy and their impact on the economy. Official documents from central banks offer information on monetary strategies and forecasts used to analyze policy changes, while economic indicators such as GDP and inflation help assess the real impact of monetary

decisions. The use of systemic and structural-functional approaches in this research ensures a deep understanding of monetary policy. The systemic approach helps identify the interconnections between elements of the monetary system and their impact on the economy, while the structural-functional approach focuses on the role of each component within the broader economic system, analyzing how changes in monetary policy affect economic processes and financial stability. These methods allow for identifying how structural changes can contribute to effective and stable development.

Results. The analysis demonstrated that primary tools of monetary policy, such as interest rates, reserve requirements, and open market operations, are crucial for regulating the money supply and credit flow in the economy. Lowering interest rates typically stimulates economic activity by encouraging investments and consumption, whereas raising rates can help contain inflation. Effective use of these tools allows central banks to balance between stimulating growth and preventing economic overheating. The study found that proper application of monetary instruments significantly enhances economic development. Unconventional methods, such as quantitative easing, have proven effective in stabilizing financial markets and stimulating economic activity during crises. The results also confirmed that monetary policy has indirect effects on the labor market, investments, and overall economic growth, highlighting its importance as a tool for macroeconomic regulation.

Financial stability is a critical area where monetary policy plays a key role. The research findings confirmed that strategic management of interest rates and liquidity regulation can effectively prevent financial crises and protect the economy from volatility. Using monetary measures to strengthen the banking sector and stabilize currency rates shows the importance of coordinating monetary and financial policies to ensure overall economic stability.

Discussion. Based on the conducted research, it is possible to predict further development and improvement of monetary policy, particularly through

the integration of the latest technologies and analytical methods for more accurate forecasting of economic trends. Central banks have the opportunity to use the experience of the COVID-19 pandemic to develop strategies that will provide greater flexibility and adaptability in responding to future crises. An important direction is also the strengthening of global coordination of monetary policies, which will help enhance financial stability at the international level and increase the effectiveness of responses to economic shocks in the global economy.

***Key words:** monetary policy, financial stability, economic development, central banks, interest rates, quantitative easing, financial crises, macroeconomic indicators.*

Постановка проблеми. У світлі непередбачуваності економічних циклів та відчутної необхідності регуляції ринків, роль монетарної політики як інструменту фінансової стабілізації та економічного розвитку стає все більш і більш відчутною. Центральні банки, які мають у своєму арсеналі засоби для коригування грошової маси та кредитних умов, відіграють в межах сучасної макроекономічної системи стратегічну роль у модерації бізнес-циклів та запобіганні фінансових збурень.

Розглядаючи інфляцію як явище, що вимагає невідкладного контролю для захисту реальних доходів населення та інвестиційної привабливості економіки, ми мусимо визнати важливість вдосконалення механізмів монетарної політики. Крім того, важливо осмислити наслідки монетарних втручань не тільки для макроекономічного балансу, а й для окремих секторів економіки. Центральні банки, використовуючи свій арсенал інструментів, мають можливість не тільки долати короткострокові економічні коливання, але й сприяти стійкому довгостроковому економічному зростанню, що є вирішальним в умовах сучасного ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Монетарна політика становить наріжний камінь сучасної економічної системи суспільства, а тому широка увага до неї з боку дослідників зрозуміла й природна. Так. О. В. Горняк, І. А. Ломачинська та А. О. Мумладзе у своєму дослідженні аналізують кредитне та кількісне пом'якшення в умовах глобальної нестабільності, демонструючи, як ці інструменти монетарного регулювання застосовуються в розвинених країнах [1, с. 9-14]. Г. С. Алексеєвська та С. О. Якубовський розкривають вплив нетрадиційних методів монетарної політики на економічний розвиток, акцентуючи на їх значенні та впливі на економічні показники [2, с. 24-27]. Тему негативних відсоткових ставок як інструменту нетрадиційної монетарної політики досліджують І. А. Ломачинська, Є. Масленіков та А. О. Мумладзе, оцінюючи їх вплив на економіку та фінансові ринки [3, с. 7-15].

Ю. П. Макаренко та К. О. Вітер зосереджуються на аналізі сучасного стану та тенденцій функціонування валютного ринку України, виділяючи ключові аспекти, що впливають на ефективність монетарної політики [4, с. 42-49]. О. І. Барановський та співавтори розробляють економетричні моделі для оцінки ефективності монетарної політики в Україні, підкреслюючи важливість даних підходів у контексті національної економіки [5, с. 226-235]. Б. Хертвіг та співавтори розглядають зв'язок між монетарною політикою, закриттям підприємств та продуктивністю, виявляючи важливі залежності, які можуть впливати на довгострокові економічні тенденції [6].

Далі в цьому контексті, С. С. Пирог розкриває проблематику сучасної монетарної політики Національного банку України, вказуючи на необхідність радикальних змін для підвищення ефективності та відповідності до сучасних економічних викликів [7, с. 176-181].

Своєю чергою, О. Дзюблюк ретельно аналізує монетарну політику Європейського центрального банку, особливо в контексті її реагування на

кризові явища на фінансовому ринку. Автор підкреслює стратегічне використання монетарних інструментів для стабілізації ринків та запобігання глибоким економічним рецесіям [8, с. 8-30]. Дж. Арічча, П. Рабаналь і Д. Сандрі детально описують застосування нетрадиційних методів монетарної політики в Євразоні, Японії та Великій Британії, демонструючи їх вплив на загальноекономічні показники та відновлення після фінансових шоків [9]. Ен. Сонен та Р. Веннет вивчають зв'язок між політикою ЄЦБ та ризиком банківських дефолтів, звертаючи увагу на те, як монетарні рішення впливають на стабільність фінансових установ [10]. Дж. Корбісьєро та Ен. Лоутон аналізують останній перегляд стратегії монетарної політики ЄЦБ, акцентуючи на його значенні для подальшого курсу центрального банку у відповідь на змінні економічні умови [11].

К. Зайдль досліджує вплив інфляції на монетарну політику ЄЦБ, підкреслюючи, як центральний банк маневрує для контролювання інфляційних процесів у економіці, що зазнає постійних змін [12]. П. Д. Тортола обговорює політизацію Європейського центрального банку, вивчаючи її наслідки для політичної незалежності та ефективності у регулюванні макроекономічних процесів [13]. К. Туорі розглядає програму кількісного пом'якшення ЄЦБ як значний конституційний поворот, вказуючи на глибокі зміни в правовій основі центрального банку, які мали місце внаслідок цих заходів [14].

Ми закінчуємо цей невеличкий огляд роботою Ф. Зумбіні, яка критикує деякі суперечності в кількісному пом'якшенні, що здійснює Європейський центральний банк, підкреслюючи потенційні ризики та недоліки цієї стратегії для стабільності фінансового ринку [15].

На наше міркування, кожне із цих досліджень вносить важливий внесок у розуміння складних взаємодій між монетарною політикою та економічною стабільністю, відкриваючи нові перспективи для аналізу та

вдосконалення грошово-кредитних механізмів у складних умовах глобалізованої економіки.

Мета цієї статті полягає в аналізі впливу монетарної політики на фінансову стабільність та економічний розвиток у контексті глобальної економічної інтеграції. Стаття прагне розкрити, яким чином різні інструменти монетарної політики, включаючи стандартні та нетрадиційні підходи, впливають на стабілізацію валют, банківську систему та інфляційні процеси, тим самим сприяючи або гальмуючи економічний розвиток.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: а) наукові публікації – статті з наукових журналів та конференцій, що охоплюють теорії монетарної політики, аналізи інструментів центральних банків та їх вплив на економіку. Вивчення таких публікацій дозволяє залучити академічні дослідження для підкріплення аргументації; б) офіційні звіти центральних банків – документи, які містять інформацію про поточні монетарні стратегії, звіти про інфляцію, регуляції та прогнози, які можуть служити основою для аналізу змін у монетарній політиці; в) економічні індикатори – дані про ВВП, інфляцію, рівень безробіття, інвестиційну активність, які можуть бути використані для оцінки впливу монетарних інструментів на економічні процеси.

У рамках цього дослідження застосовуються два основних методи аналізу: системний та структурно-функційний. Системний підхід дозволяє розглянути монетарну політику як складну систему, що включає множину елементів та їх взаємодії. Цей метод допомагає ідентифікувати основні компоненти монетарної політики, такі як облікові ставки, кредитні умови, та оцінити їх вплив на різні сектори економіки. Важливість системного підходу полягає в його здатності виявити залежності та взаємозв'язки, що формують економічні цикли та визначають результативність монетарних інтервенцій.

Структурно-функційний підхід, зі свого боку, зосереджується на вивченні того, як кожен компонент монетарної політики виконує свої функції у ширшій економічній системі. Цей метод дозволяє аналізувати, як зміни у монетарній політиці впливають на функціонування економіки, включаючи ефекти на споживчий попит, інвестиційну активність, та фінансову стабільність. Через цей підхід можна визначити, які структурні зміни в монетарній політиці можуть сприяти ефективнішому та стабільнішому економічному розвитку.

Виклад основного матеріалу. Монетарна політика відіграє критичну роль у регулюванні економічних процесів сучасних держав, впливаючи на інфляцію, зайнятість, і стабільність національної валюти. Центральні банки використовують різноманітні інструменти для досягнення цих макроекономічних цілей, адаптуючи свої стратегії до динамічних умов глобального ринку.

Один з основних інструментів монетарної політики — операції з процентними ставками, зокрема ставкою рефінансування, яка впливає на вартість позик для комерційних банків. Зниження ставок спрямоване на стимулювання економіки шляхом здешевлення кредитів, що може спонукати підприємства до інвестицій та споживачів до збільшення витрат.

Облікова ставка визначає вартість грошей, які банки можуть запозичати безпосередньо в центрального банку. Це дозволяє центральному банку контролювати ліквідність у банківській системі, що є критично важливим у періоди фінансових потрясінь. Облікова ставка є ключовим інструментом монетарної політики, який використовується для регулювання грошової маси та контролю над інфляцією. З наступного графіка видно, що з липня 2023 року до березня 2024 року ставка знижувалася з 22% до 14.5% [17, с. 4] (рис. 1).

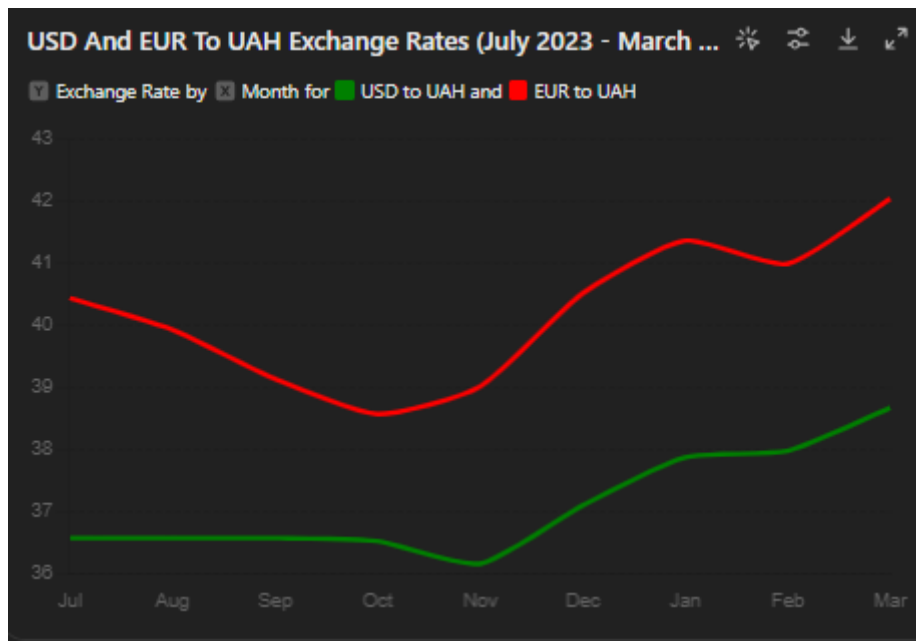
Рис. 1. Динаміка облікової ставки НБУ

Джерело: узагальнено авторами на основі [17]

Подібна форма ведення фінансової політики через зниження облікової ставки зазвичай спрямована на те, щоб кредити були дешевшими для бізнесу та споживачів, що може призвести до зростання інвестицій та споживання, так необхідного для України в умовах війни та пошуках відновлення. Це, своєю чергою, сприяє економічному зростанню та протидіє «втечі» як фінансового, так і людського капіталу за межі України.

З іншого боку, подібний підхід викликає і деякі нарікання, позаяк низька облікова ставка може спричинити відтік капіталу з країни, оскільки інвестори шукають вищу дохідність в інших країнах. Це може сприяти девальвації національної валюти.

Це підтверджує наступний графік, що демонструє курс гривні до долара США та євро за той самий період. Графік ілюструє зміни в курсі гривні: зростання курсу долара США з 36.5686 до 38.6639, та курсу євро з 40.4330 до 42.0305 [17] (рис. 2).

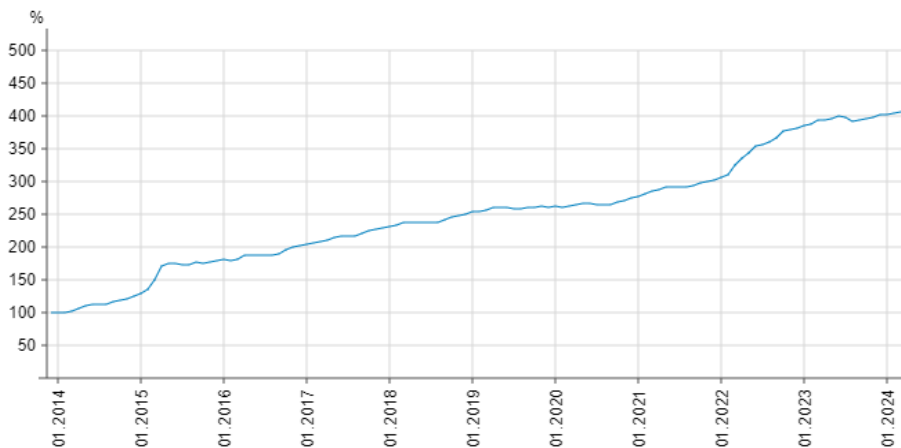
Рис. 2. Курс гривні до долара США та євро

Джерело: систематизовано авторами на основі [17]

Таким чином, вимушене пониження облікової ставки НБУ, що переслідувало мету підвищення інвестиційної привабливості української економіки, не можна вважати цілком беззаперечним з огляд на його несприятливий вплив на дохідність бізнесу.

Окрім облікової ставки, встановлення норм обов'язкових резервів, які банки мають утримувати, не вкладаючи в кредити, дозволяє впливати на кількість грошей, які банки можуть надавати у вигляді позик. Збільшення резервних вимог зменшує ліквідність у системі, тим самим стримуючи інфляційний тиск.

В цьому контексті доречно проаналізувати наступний графік, що відображає динаміку інфляції в Україні (рис. 3).

Рис. 3. Глобальний графік з динамікою зміни індексу інфляції в Україні за останні 10 років

Джерело: систематизовано авторами на основі [16]

Графік інфляції, представлений на зображенні, демонструє поступове та значне зростання інфляційних показників в Україні протягом декількох років. Цей тренд може свідчити про ряд економічних викликів, з якими країна стикалася у цей період, таких як коливання валютного курсу, політична нестабільність, а також внутрішні та зовнішні шоки, включаючи економічні наслідки глобальних криз та регіональні конфлікти.

Центральний банк, як-от Національний банк України, проводить операції на відкритому ринку, купуючи або продаючи державні цінні папери, для регулювання грошової маси в обігу. Ці операції дозволяють впливати на короткострокові процентні ставки та інфляцію, що безпосередньо впливає на економічну активність учасників ринку.

У відповідь на фінансову кризу 2008 року та інші економічні потрясіння, центральні банки розробили нетрадиційні інструменти монетарної політики, такі як кількісне пом'якшення. Ця стратегія включає масові закупівлі державних та приватних цінних паперів для зниження довгострокових процентних ставок та стимулювання інвестицій в економіку.

Застосування цих інструментів вимагає високої точності та глибокого розуміння економічних процесів. Перед центральними банками стоїть завдання не тільки вибору правильних інструментів, а й адаптації своєї стратегії до постійно змінних умов глобальної економіки, що робить монетарну політику одним із найважливіших інструментів сучасної економічної політики. Остання, будучи одним із ключових інструментів регулювання економіки, впливає на широкий спектр економічних показників, включаючи інвестиції, споживчий попит, зайнятість та зростання ВВП. Через свої дії, центральні банки мають можливість не тільки реагувати на поточні економічні умови, але й формувати довгострокові перспективи економічного розвитку.

Зниження відсоткових ставок може сприяти збільшенню капітальних витрат підприємствами та споживчими витратами населення, адже доступніші кредити роблять інвестиції та великі покупки більш привабливими. Водночас зниження вартості кредитування може стимулювати зростання ринку нерухомості та будівництва, що також є значним драйвером економіки. Втім, ці кроки мають бути уважно збалансовані, адже надмірне стимулювання може призвести до накопичення боргів та фінансових зобов'язань, які загрожують довгостроковій стабільності.

На протилежному полюсі, збільшення відсоткових ставок зазвичай спрямоване на охолодження перегрітої економіки та боротьбу з інфляцією. Хоча це може тимчасово зменшити інвестиційну активність та споживчий попит, стримування інфляції є критично важливим для збереження купівельної спроможності населення та загальної економічної стабільності.

Кількісне пом'якшення, як інструмент нетрадиційної монетарної політики, було широко використане під час світової фінансової кризи та інших періодів значних економічних затримок. Шляхом купівлі великих обсягів державних та корпоративних облігацій центральні банки

сподівались знизити довгострокові відсоткові ставки та сприяти більш активній економічній діяльності. Цей підхід має потенціал підтримувати ринки в часи криз, але також несе в собі ризики, такі як можливе збільшення інфляції та спотворення фінансових ринків, які можуть мати далекосяжні наслідки.

Оцінюючи вплив монетарної політики на економічний розвиток, необхідно враховувати комплексний характер цих взаємодій. Важливо також згадати, що ефективність монетарних інструментів залежить не лише від їх вибору та застосування, а й від реакції економічних агентів, їхніх очікувань та загального економічного контексту. Тому, монетарна політика має бути гнучкою та адаптивною, здатною відповідати на швидкі зміни в економічному середовищі, щоб забезпечити стійкий та збалансований розвиток.

Фінансова стабільність є фундаментальним завданням для центральних банків, які використовують монетарну політику не тільки для контролю інфляції та стимулювання економічного розвитку, але й для забезпечення стабільності фінансової системи. Завдання полягає у виявленні та нейтралізації потенційних джерел фінансових ризиків, що можуть призвести до банківських криз, валютних коливань та економічних рецесій.

Роль монетарної політики у запобіганні фінансових криз особливо помітна у контексті ліквідності банківського сектору. Як правило, центральні банки можуть втручатися, надаючи тимчасову ліквідність фінансовим інститутам для підтримки їх стабільності у кризові періоди, використовуючи такі інструменти, як "рятувальні кредити" для запобігання каскадних збоїв у фінансовій системі. Операції на відкритому ринку також використовуються для управління обсягом грошей в обігу, що допомагає знижувати волатильність ринкових ставок та підтримувати загальну ліквідність у системі.

Захист від інфляційних та дефляційних процесів також є ключовим аспектом забезпечення фінансової стабільності. Надмірна інфляція може призвести до втрати купівельної спроможності громадян і зменшення реальних доходів, тоді як дефляція може спричинити зменшення споживчих витрат і інвестицій, що, своєю чергою, веде до загального зниження економічної активності. Центральні банки, використовуючи монетарні інструменти, такі як зміна відсоткових ставок і операції на відкритому ринку, прагнуть досягти стабільного рівня цін, що є важливим для утримання довіри до національної валюти та загальної економічної стабільності.

Синергія між монетарною та фінансовою політикою також важлива для забезпечення стійкості економіки. Подібно до того, як фінансова політика регулює банківську діяльність через вимоги до капіталу та ліквідності, монетарна політика може впливати на поведінку фінансових ринків через макроекономічні параметри. Забезпечення взаємодії між цими сферами допомагає формувати умови, при яких економіка може розвиватися в умовах стабільності та прогнозованості.

Нарешті, не можна ігнорувати міжнародний аспект монетарної політики. В умовах глобалізації, монетарні рішення однієї країни можуть мати значні наслідки для інших економік через капітальні потоки, курсові коливання та зміни в умовах зовнішньої торгівлі. Центральні банки, тому, мають координувати свої дії з міжнародними партнерами для забезпечення стабільності у глобальному масштабі.

Збалансоване застосування монетарної політики вимагає глибокого розуміння її впливу на різні аспекти економічного життя, щоб ефективно вирішувати проблеми, що постають перед фінансовою системою, забезпечуючи її стабільність і сприяючи здоровому економічному розвитку.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведене нами дослідження дозволяє виявити фундаментальні впливи монетарної

політики на фінансову стабільність та економічний розвиток, що, зі свого боку, підкреслює значення інституційних механізмів у формуванні макроекономічного середовища. На основі проведеного аналізу було встановлено, що адаптивність монетарної політики є ключовим фактором у пом'якшенні економічних потрясінь, а також сприяє довгостроковому економічному зростанню.

Аналіз емпіричних даних свідчить на користь того, що вимушене пониження облікової ставки НБУ, котре переслідувало мету підвищення інвестиційної привабливості української економіки, не можна вважати цілком беззаперечним з огляду на його несприятливий вплив на дохідність бізнесу.

Між монетарною політикою та фінансовою стабільністю існує складний зв'язок, для аналізу якого слід враховувати мультиплікативні ефекти інституційних змін та політичних рішень. На наше переконання, монетарна політика має бути інтегрованою зі змінами в інституційній структурі, що дозволяє краще зрозуміти, як політичні та економічні фактори взаємодіють для досягнення фінансової стабільності. Останнє передбачає, зокрема, використання інноваційних методів дослідження, що поєднують кількісні та якісні підходи, дозволяючи отримати більш глибокі та релевантні висновки.

Важливим аспектом майбутніх досліджень мають стати розробки адаптивних стратегій монетарної політики, що дозволять центральним банкам гнучкіше реагувати на глобальні економічні виклики. Це включає впровадження механізмів оперативної корекції ключових ставок та таргетування інфляції. Посилення інституційної спроможності через структурні реформи також є критично важливим, позаяк підвищення незалежності та прозорості центральних банків сприяє довірі до фінансової системи.

Окрім того, значну увагу слід приділити міжнародній кооперації, яка повинна активізуватися для координації монетарної політики на глобальному рівні. Останнє досягається через обмін інформацією та досвідом між центральними банками різних країн, що дозволяє краще підготуватися до економічних шоків і забезпечити стабільний розвиток.

Таким чином, проведене дослідження не лише підтвердило важливість монетарної політики як інструменту забезпечення фінансової стабільності, але й запропонувало нові підходи до її оптимізації в умовах сучасних економічних викликів. Подальші дослідження у цій сфері можуть бути спрямовані на деталізацію взаємозв'язків між монетарною політикою та інституційними змінами, а також на розробку практичних рекомендацій для політичних рішень на рівні державної влади.

Література

1. Горняк О. В., Ломачинська І. А., Мумладзе А.О. Кредитне та кількісне пом'якшення в системі монетарного регулювання в умовах глобальної нестабільності: досвід розвинених країн. *Економічний простір*. 2020. № 156. С. 9-14. doi: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/156-1>.

2. Алексеєвська Г. С., Якубовський С. О., Вплив нетрадиційних методів монетарної політики на економічний розвиток *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка*. 2017. Т. 22, Вип. 12. С. 24-27.

3. Ломачинська І. А., Масленіков Є., Мумладзе А.О. І. Від'ємні відсоткові ставки як інструмент нетрадиційної монетарної політики та їх вплив на економіку та фінансові ринки. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2020. № 4 (78). С.7-15 веб-сайт. doi: <https://doi.org/10.32782/25202200/2020-4-1>.

4. Макаренко Ю. П., Вітер К. О. Аналіз сучасного стану та тенденцій функціонування валютного ринку України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 2. С. 42-49.
5. Baranovskyi O. I., Kuzheliev M. O., Zherlitsyn D. M., Sokyрко O. S., Nechyporenko A. V. Econometric models of monetary policy effectiveness in Ukraine. *Financial and Credit Activity-Problems of Theory and Practice*. 2019. № 3(30). P. 226-235.
6. Hartwig B. and Lieberknecht P. Monetary policy, firm exit and productivity. *Discussion Paper: Deutsche Bundesbank*. 2020. No 61.
7. Пирого С. С. Монетарна політика Національного банку України: потрібні радикальні зміни. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. (5). С. 176-181.
8. Дзюблюк О. Монетарна політика Європейського центрального банку у контексті протидії кризовим явищам на фінансовому ринку. *Світ фінансів*. 2023. 2 (75). С. 8-30.
9. Ariccia G., Rabanal P., Sandri D. Unconventional monetary policies in the Euro Area, Japa, and the United Kingdom. *Journal of Economic Perspectives*. 2018. Vol. 32, № 4. P. 147-172.
10. Soenen N., Vennet R. ECB monetary policy and bank default risk. *Ghent University Working Paper*. 2021. № 997. 42 p.
11. Corbisiero G., Lawton N. The ECB's Review of its Monetary Policy Strategy. *Central Bank of Ireland Quarterly Bulletin*. 2021. 4, P. 37.
12. Seidl C. Inflation: thruway of ECB's monetary policy. *Journal of Economic Analysis*. 2023. 2 (1). P. 1-15.
13. Tortola P.D. The Politicization of the European Central Bank: what is it, and how to study it? *Journal of Common Market Studies*. 2020. Vol. 58 (3). P. 501-513.

14. Tuori K. The ECB's quantitative easing programme as a constitutional game changer. *Maastricht Journal of European and Comparative Law*. 2019. 26 (1). P. 94-107.

15. Zumbini F. Some contradictions in the quantitative easing of the European Central Bank. *Italian Journal of Public Law*. 2020. Vol. 12, No 2. P. 260-274.

16. Індекс інфляції в Україні 2024. *Міністерство фінансів України*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/> (дата звернення: 20.05.2024).

17. Грошово-кредитна та фінансова статистика. Березень 2024 року. *Національний банк України*. 2024. 15 с.

References

1. Horiak, O. V., Lomachynska, I. A., & Mumladze, A. O. (2020). Credit and quantitative easing in the system of monetary regulation under global instability: Experience of developed countries. *Economic Space*, (156), 9-14. doi: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/156-1> [in Ukrainian].

2. Alexeyevska, G. S., & Yakubovsky, S. O. (2017). The impact of unconventional monetary policy methods on economic development. *Bulletin of the Odessa National University, Series: Economics*, 22(12), 24-27 [in Ukrainian].

3. Lomachynska, I. A., Maslenikov, Y., & Mumladze, A. O. (2020). Negative interest rates as a tool of unconventional monetary policy and their impact on the economy and financial markets. *Problems of the System Approach in the Economy*, (4), 7-15. doi: <https://doi.org/10.32782/25202200/2020-4-1> [in Ukrainian].

4. Makarenko, Y. P., & Veter, K. O. (2022). Analysis of the current state and trends of the currency market in Ukraine. *Investments: Practice and Experience*, (2), 42-49 [in Ukrainian].

5. Baranovskyi, O. I., Kuzheliev, M. O., Zherlitsyn, D. M., Sokyрко, O. S., & Nechyporenko, A. V. (2019). Econometric models of monetary policy effectiveness in Ukraine. *Financial and Credit Activity-Problems of Theory and Practice*, 3(30), 226-235 [in Ukrainian].
6. Hartwig, B., & Lieberknecht, P. (2020). Monetary policy, firm exit and productivity. *Discussion Paper: Deutsche Bundesbank*, No. 61.
7. Pyroha, S. S. (2023). Monetary policy of the National Bank of Ukraine: the need for radical changes. *Analytical and Comparative Law Review*, (5), 176-181 [in Ukrainian].
8. Dziubliuk, O. (2023). Monetary policy of the European Central Bank in the context of counteracting crisis phenomena in the financial market. *World of Finance*, 2(75), 8-30 [in Ukrainian].
9. Ariccia, G., Rabanal, P., & Sandri, D. (2018). Unconventional monetary policies in the Euro Area, Japan, and the United Kingdom. *Journal of Economic Perspectives*, 32(4), 147-172.
10. Soenen, N., & Vennet, R. (2021). ECB monetary policy and bank default risk. *Ghent University Working Paper*, 997, 42.
11. Corbisiero, G., & Lawton, N. (2021). The ECB's Review of its Monetary Policy Strategy. *Central Bank of Ireland Quarterly Bulletin*, 4, 37.
12. Seidl, C. (2023). Inflation: thruway of ECB's monetary policy. *Journal of Economic Analysis*, 2(1), 1-15.
13. Tortola, P. D. (2020). The Politicization of the European Central Bank: what is it, and how to study it? *Journal of Common Market Studies*, 58(3), 501-513.
14. Tuori, K. (2019). The ECB's quantitative easing programme as a constitutional game changer. *Maastricht Journal of European and Comparative Law*, 26(1), 94-107.
15. Zumbini, F. (2020). Some contradictions in the quantitative easing of the European Central Bank. *Italian Journal of Public Law*, 12(2), 260-274.

16. Ministerstvo finansiv Ukrainy. (2024). Indeks inflatsii v Ukraini 2024. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/> [in Ukrainian].

17. Nationalnyi bank Ukrainy. (2024). Groshovo-kredytna ta finansova statystyka. Berezen 2024 roku [in Ukrainian].